

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

HØRINGSNOTAT

Registrering av enkeltpersoners kreditt til bruk ved kredittvurdering

1 Innledning

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet sender på høring et forslag om å etablere en ordning for registrering av enkeltpersoners kreditt som ikke er sikret ved registrert panterett til bruk ved kredittvurdering. En registreringsordning vil bidra til at finansforetakene har et bedre grunnlag for kredittvurdering ved søknad om lån og kreditt. Dette vil kunne hindre at personer tar opp større låne- og kredittforpliktelser enn det de kan betjene, og således forebygge alvorlige gjeldsproblemer i befolkningen.

Regjeringen nedsatte 24. februar 2011 en interdepartemental arbeidsgruppe for å vurdere ulike modeller for registrering og utlevering av opplysninger om kredittkortgjeld og forbrukslån blant privatpersoner til bruk ved kredittvurdering. Økonomiske og administrative konsekvenser skulle også vurderes.

Høringen som nå gjennomføres baserer seg på arbeidsgruppens "*Rapport om alternative modeller for registrering av usikret forbrukskreditt til bruk ved kredittvurdering*", som er vedlagt høringsnotatet. I rapporten redegjøres det for behovet for og formålet med registrering av usikret kreditt, antatt effekt av tiltaket, ulike modeller for registrering, hensynet til personvern og flere konkrete forhold knyttet til rapportering og registrering. Høringsnotatet er et supplement til arbeidsgruppens rapport. I høringsnotatet drøftes enkelte forhold hvor det har vært behov for mer utredning, og forhold som arbeidsgruppen ikke hadde tatt endelig stilling til. I tillegg er det utarbeidet utkast til lov- og forskriftsendringer.

I arbeidsgruppens rapport benyttes "usikret forbrukskreditt" som betegnelse på de kredittformer som foreslås tatt inn i en registreringsordning. Departementet har kommet frem til at "enkeltpersoners kreditt som ikke er sikret ved registrert panterett" gir en mer presis definisjon, jf. pkt. 3.1. Denne definisjonen benyttes derfor i utkast til lov- og forskriftsendringer. I høringsnotatet vil begrepet "enkeltpersoners kreditt" bli benyttet som angivelse av de former for kreditt som foreslås å inngå i en registreringsordning.

2 To modeller for registrering av gjeld

Departementet ber om høringsinstansenes syn på to modeller for gjeldsregistrering, en offentlig og en privat modell, se arbeidsgruppens rapport punkt 5.1 til 5.3.

Ved offentlig modell foreslås det at gjeldsregistrering legges til Løsøreregisteret. Løsøreregisteret har i dag et system for registrering av utleggstrekk, og registrering av enkeltpersoners kreditt kan skje gjennom utvidelse av dette systemet. Departementet foreslår at en slik gjeldsregistrering hjemles i ny § 34 b i tinglysningsloven, mens nærmere regler om registreringsordningen tas inn i utleggsregistreringsforskriften. Det foreslås også regler om utlevering av og tilgang til opplysningene i tinglysningsloven ny § 34 b.

Det foreslås ved offentlig modell at finansforetakene pålegges en plikt til å rapportere om enkeltpersoners kreditt til Løsøreregisteret, jfr. høringsnotatet pkt. 3.3. En rapporteringsplikt foreslås hjemlet i ny § 3-14 b i finansieringsvirksomhetsloven, ny § 21 a i sparebankloven og ny § 18 a i forretningsbankloven. Plikten foreslås nærmere regulert i forskrift til disse bestemmelsene.

Ved privat modell foreslås at det legges til rette for en registreringsordning som skal administreres av bransjen selv. Etter gjeldende rett har ikke kredittopplysningsbyråene hjemmel for å registrere opplysninger om enkeltpersoners kreditt. Dette inngår heller ikke i konsesjonene som er gitt av Datatilsynet. Registrering og bruk av opplysninger om enkeltpersoners kreditt i kredittvurdering kan gjennomføres ved at kredittopplysningsbyråene gis hjemmel til å registrere slike opplysninger. Departementet foreslår at hjemmel for registrering av enkeltpersoners kreditt, og nærmere regler om registreringen, tas inn i personopplysningsforskriften. For øvrig skal opplysningene behandles i samsvar med konsesjon gitt fra Datatilsynet i medhold av personopplysningsforskriften § 4-5. Hjemmel for finansforetakenes utlevering av opplysninger om enkeltpersoners kreditt foreslås hjemlet ved utvidelse av hhv. finansieringsvirksomhetsloven § 3-14 annet ledd, sparebankloven § 21 annet ledd og forretningsbankloven § 18 annet ledd.

En privat modell vil innebære at det enkelte kredittopplysningsbyrå registrerer opplysninger i sine databaser, og at kredittopplysningsbyråene da kan tilby flere kredittopplysninger enn i dag. Etter denne modellen vil registrering kunne skje uten at det må etableres egne registre, men den vil heller ikke være til hinder for dette dersom private aktører ser dette som formålstjenlig, se arbeidsgruppens rapport punkt 5.2 i.f.

Finansdepartementet arbeider for tiden med en lovproposisjon til Stortinget som følger opp Banklovkommisjonens utredning nr. 24, NOU 2011: 8, med utkast til lov om finansforetak og finanskonsern mv. (finansforetaksloven). Banklovkommisjonens utkast til ny finansforetakslov kan erstatte det meste av gjeldende lover på bank- og forsikringsområdet. Ved opphevelse av gjeldende banklover må eventuelle bestemmelser om taushetsplikt og rapporteringsplikt tas inn i den nye banklovgivningen.

3 Elementer ved registreringen som gjelder både offentlig og privat modell

3.1 Hvilke gjeldsforpliktelser skal registreres?

Utgangspunktet for arbeidsgruppens arbeid var å se på modeller for registrering av usikret forbrukskreditt. Registrering av annen type kreditt var ikke omfattet av arbeidsgruppens mandat. Arbeidsgruppen kom frem til at ”usikret forbrukskreditt” bør omfatte forbrukslån, kredittkortgjeld og såkalt kjøpekreditt eller avbetalingsavtaler, jfr. rapportens pkt. 6.2. Arbeidsgruppen kom videre frem til at kreditt sikret ved salgspant bør registreres, da dette i dag ikke fanges opp av noen annen registreringsordning. Gruppen anbefaler imidlertid å gjøre unntak for kreditt sikret ved salgspant i motorvogn, da dette registreres i Løsøreregisteret.

Departementet presiserer at kontokreditt uten tilknyttet kredittkort må anses som en form for usikret kreditt som bør være omfattet. Selv om dette ikke fremgår av den oppramsingen som følger av rapporten pkt. 6.2, kan det indirekte leses ut fra drøftelsen i pkt. 6.3 om oppdateringsfrekvens at denne formen for kreditt ikke er ment holdt utenfor.

Departementet mener at arbeidsgruppens betegnelse ”usikret forbrukskreditt” kan være noe misvisende for det som foreslås omfattet av registreringsordningen, da den er begrenset til krav som overhode ikke er sikret. I tillegg kan det fremstå som uklart hva som menes med ”forbrukskreditt”. Etter en nærmere vurdering har departementet kommet frem til at betegnelsen ”enkeltpersoners kreditt som ikke er sikret ved registrert panterett”, gir en mer presis definisjon av hvilke kreditter som etter formålet bør være omfattet. Departementet foreslår derfor å benytte denne definisjonen i de foreslåtte lov- og forskriftsbestemmelsene. Med enkeltpersoners kreditt menes all kreditt en person er ansvarlig for, også kreditt knyttet til enkeltpersonforetak.

Departementet foreslår også at kreditt registreres selv om kreditten er sikret ved at andre har kausjonert, da denne sikkerheten ikke fremgår av et register. Kravet vil fortsatt kunne inndrives hos låntaker, selv om kreditor også har mulighet til å inndrive kravet hos kausjonisten. Kreditt med kausjon kan derfor fortsatt ha stor betydning i vurderingen av en persons kredittverdighet. Arbeidsgruppen har ikke drøftet hvorvidt kreditt sikret ved kausjon bør registreres.

- Det bes om høringsinstansens syn på om kreditt sikret ved kausjon bør være omfattet.

Arbeidsgruppen drøfter i rapportens pkt. 6.2 om det bør være en nedre beløpsgrense for kreditt som skal registreres. Det vises til at en nedre grense kan bidra til færre registreringer, men at en nedre grense ikke bør settes for høyt da mange småkreditter samlet sett kan føre til for høy gjeldsbyrde.

Departementet antar at det bør være en nedre beløpsgrense for den kreditt som skal registreres. Det tilbys imidlertid en del småkreditter med spesielt høy rente. Departementet antar at det er hensiktsmessig at slike i alle fall delvis fanges opp. Beløpsgrensen kan for eksempel settes til et beløp mellom kr 3.000 og kr 10.000.

- Det bes om høringsinstansene syn på om det bør være en nedre grense, og på hvilket nivå denne i så fall bør være.

3.2 Hvilke opplysninger skal registreres?

Arbeidsgruppen har drøftet hvilke opplysninger som skal registreres knyttet til den enkelte kredittforpliktelse, og anbefaler at opplysninger om både innvilget kredittramme og utnyttet kreditt (saldo) skal inngå i en eventuell registreringsløsning, jf. rapportens pkt. 6.3.

- Det bes om høringsinstansens syn på om det bør rapporteres om både innvilget kredittramme og saldo.

I forskriftsutkastene er det tatt høyde for at det skal rapporteres om begge deler. For offentlig modell vises det til forslag om forskrift om finansforetaks plikt til å rapportere om enkeltpersoners kreditt og korresponderende regler i utleggsregistreringsforskriften ny § 12. For privat modell vises det til forslag til endringer i personopplysningsforskriften ny § 4-5 a.

Departementet har kommet frem til at det ikke er nødvendig å registrere hvem som er kredittgiver for å oppnå formålet med registreringen. Det foreslås imidlertid at hver kreditt

registreres enkeltvis med angivelse av type kreditt (kredittkort, forbrukslån osv.). Dette gjøres i dag i den svenske registreringsordningen, se arbeidsgruppens rapport pkt. 4.2.1. Informasjon om antall lån, og hva slag type lån låntakeren har, antas å være viktige faktorer ved en kredittvurdering.

- Det bes om høringsinstansenes syn på hvilke opplysninger som bør registreres.

3.3 Rapporteringsplikt

Arbeidsgruppen tok ikke endelig stilling til hvorvidt det skal være pålagt for finansforetakene å melde inn opplysninger om usikret kreditt, eller om det skal være frivillig, jf. rapporten pkt. 6.4.

Departementet har vurdert spørsmålet nærmere, og kommet frem til at det bør innføres en rapporteringsplikt ved en offentlig løsning. Som ledd i vurderingen har departementet avholdt møte med representanter fra finansbransjen. Høy grad av rapportering er nødvendig for at registreringsordningen skal fungere etter formålet, og gi grunnlag for en god kredittvurdering ved nye kreditt- og låneopptak. Det foreslås at en rapporteringsplikt omfatter private finansforetak som har konsesjon fra Finanstilsynet, og som tilbyr og utsteder kreditt som ikke er sikret ved registrert panterett til enkeltpersoner.

Det foreslås at en plikt til å rapportere om kreditt hjemles i finansieringsvirksomhetsloven, forretningsbankloven og sparebankloven, se utkastet til lovendringer i de nevnte lovene. I tillegg foreslås det å fastsette en forskrift hvor det gis nærmere regler om rapporteringsplikten, se punkt 5 om forslag til regelendringer, VII.

- Departementet ber særskilt om høringsinstansenes innspill på hvilke konsekvenser den foreslåtte rapporteringsplikten vil medføre for finansforetakene.

Når det gjelder privat modell går departementet ikke inn for å etablere rapporteringsplikt i lov eller forskrift. Behovet for høy rapporteringsgrad anses imidlertid like stort ved en privat modell som ved en offentlig modell. Departementet viser til den svenske modellen, der uthenting av opplysninger er betinget av innrapportering til det privat drevne gjeldsregisteret, og legger til grunn at bransjen kan utarbeide tilsvarende eller andre hensiktsmessige løsninger. Det antas at bransjen selv vil ha stor interesse av at rapporteringsgraden er høy, og at aktørene derfor vil søke å finne fram til løsninger som sikrer dette.

- Departementet ber om høringsinstansenes syn på hvordan man best kan sikre høy rapporteringsgrad dersom man velger den private modellen.

For å forhindre dobbeltregistrering av den innvilgede kreditten i Løsøreregisteret, foreslås at ved rapportering av enkeltpersoners kreditt skal det følge et identifikasjonsnummer eller lignende, jf. forslag til § 1 i forskrift om finansforetaks plikt til å rapportere om enkeltpersoners kreditt. En beslektet problemstilling, som ikke har vært drøftet av arbeidsgruppen, oppstår der det er tatt utlegg for et krav som allerede er kredittregistrert. På en eller annen måte må det foretas en samordning, slik at dette ikke berettes som to adskilte belastninger. Praksis ved utlegg er at utleggssaken gis eget saksnummer, som vil være forskjellig fra identifikasjonsnummeret ved kredittregistreringen.

- Departementet ønsker høringsinstansenes syn på om det er behov for en regulering for å sikre slik samordning, eller om dette lar seg løse på andre måter.

Dersom det anses å være behov for regulering, er det et mulig alternativ for den offentlige modellen at finansforetakene – når de oppnår utlegg for tidligere innberettet kreditt – i rapporteringsforskriften pålegges å rapportere om dette til Løsøreregisteret. Ved den private modellen kan man se for seg regler om samordning hos kredittopplysningsbyråene i personopplysningsforskriften.

3.4 Oppdateringsfrekvens

Arbeidsgruppen har på grunn av usikkerhet knyttet til kostnader ved sanntidsrapportering, ikke konkludert når det gjelder hvor ofte registrerte opplysninger skal oppdateres, se rapporten pkt. 6.3.

Når det gjelder ny kreditt som innvilges, anser departementet det som viktig at registrering skjer så raskt som mulig. En ny kreditt vil kunne ha stor innvirkning på en persons kredittverdighet. Det er derfor viktig at et register oppdateres ofte når det gjelder innvilgelse av ny kreditt. Finansnæringen har opplyst at registrering kan skje raskt med de systemer man har i dag. Hva gjelder den offentlige modellen, foreslås det derfor at finansforetakene uten ugrunnet opphold skal rapportere om ny kreditt, se forslag til forskrift om finansforetaks plikt til å rapportere om enkeltpersoners kreditt § 1 bokstav a. Det presiseres for ordens skyld at med ”ugrunnet opphold” ikke menes sanntidsrapportering.

Når det gjelder endringer i saldo vurderer departementet at det ikke er avgjørende at opplysningene om saldo oppdateres omgående, da en justering av saldo vil være innenfor den innvilgede ramme som er kjent. I de aller fleste situasjoner antar departementet at man vil få et tilstrekkelig godt bilde av en kredittsøkers omfang av kreditter gjennom månedlige saldooppdateringer. Det vises også til at man under den svenske modellen rapporterer saldo hver annen måned. Dette er opplyst å fungere godt. Sanntidsrapportering av saldo vil gi mer oppdaterte opplysninger, men bransjen har opplyst at kostnadene ved sanntidsrapportering kan bli høye for finansforetak som ikke har implementert den nødvendige teknologien for slik sanntidsrapportering.

- Det bes særskilt om høringsinstansenes syn på spørsmålet om oppdateringsfrekvens, herunder hva som teknisk og ressursmessig sett vil være den beste løsningen når det gjelder oppdateringsfrekvens. Det bes særlig om opplysninger fra bransjen om kostnader ved rapportering av saldoopplysninger i sanntid.

Hva gjelder den offentlige modellen, foreslås regler om oppdateringsfrekvens tatt inn i ny forskrift om finansforetaks plikt til å rapportere om enkeltpersoners kreditt § 1 bokstav b.

Når det gjelder eventuell registrering av opplysninger om kredittramme, antar departementet at endringer i kredittramme vil komme på tale såpass sjelden, at det her synes hensiktsmessig med en plikt til å rapportere om endringen uten ugrunnet opphold, se forslag til forskrift om finansforetaks plikt til å rapportere om enkeltpersoners kreditt § 1 bokstav c, hva gjelder den offentlige modellen.

Også under den private modellen er det nødvendig med regelmessig oppdatering av gjeldsopplysninger for å sikre tilfredsstillende opplysningskvalitet. I forslaget til ny § 4-5 a

tredje ledd i personopplysningsforskriften foreslås regler om oppdateringsfrekvens hos kredittopplysningsbyråene. Ettersom den private modellen ikke legger opp til en rapporteringsplikt for finansforetakene, må det her forutsettes at byråene er ansvarlige for at avtaler med finansforetakene om innhenting av opplysninger om enkeltpersoners kreditt muliggjør oppdatering i samsvar med personopplysningsforskriften § 4-5 a.

3.5 Tilgang/utlevering

Arbeidsgruppen var delt i synet på om tilgangen til opplysningene ”usikret forbrukskreditt” bør gjøres mer restriktiv enn for øvrige kredittopplysninger, og har derfor ikke gitt noen anbefaling til valg av løsning, jfr. rapporten pkt. 6.5.

Under den offentlige modellen har departementet utarbeidet tre ulike forslag til hvem som skal ha tilgang til gjeldsopplysningene, se forslag til tre alternative formuleringer av tinglysingsloven ny § 34 b annet ledd.

I alternativ 1 foreslås det at tilgangen til opplysningene begrenses til kredittopplysningsbyråer og kredittyttere i en kredittyttingssituasjon. Ved en slik løsning må det antagelig kreves at kredittytter dokumenterer at det foreligger en konkret kredittsøknad. Dersom tilgangen begrenses til kredittyttingssituasjoner, synes det nødvendig med en presisering av at tilgang til opplysningene omfatter både finansforetak og offentlige kredittyttere. Der det offentlige yter kreditt bør det offentliges tilgang ved en slik ordning trolig begrenses til de situasjoner hvor det offentlige foretar en kredittvurdering av lånsøkeren. Har en søker derimot rett til kreditt basert på andre kriterier, vil det offentlige ikke ha behov for disse opplysningene, f.eks. ved søknad om utdanningsstøtte fra Lånekassen.

I alternativ 2 foreslås det at tilgangen skal være den samme som for øvrige kredittopplysninger, dvs. at de som har et saklig behov, sml. personopplysningsforskriften § 4-3 første ledd, samt at kredittopplysningsbyråer skal ha tilgang.

Alternativ 3 bygger på tinglysingsloven § 34 a tredje ledd om tilgang til opplysninger om utlegg. Her er det angitt hvilke aktører som jevnt over vil ha et saklig behov for opplysningene.

De tre alternative reguleringsmåtene for utlevering fra Løsøreregisteret, fordrer en korresponderende regulering for kredittopplysningsbyråenes utlevering av opplysninger de har fått fra Løsøreregisteret, se utkastet til tre alternative forslag til nytt annet punktum i personopplysningsforskriften § 4-3 første ledd for den offentlige modellen. De tre alternative forslagene legger også til rette for at kredittopplysninger skal kunne utveksles mellom kredittopplysningsbyråene, på samme måte som Datatilsynets konsesjon til kredittopplysningsbyråene gjør for de kredittopplysninger som er regulert der.

- Det bes om høringsintansenes syn på disse tre alternativene.

For privat modell foreslås de samme tre alternative løsningene for tilgang til opplysninger som for offentlig modell, se forslag til alternative formuleringer av personopplysningsforskriften § 4-3 første ledd nytt annet punktum.

I tillegg foreslås et fjerde alternativ som begrenser tilgangen til opplysningene til finansforetak som rapporterer samme type opplysninger til kredittopplysningsbyråene. I Sverige er det kun de finansforetakene som rapporterer inn gjeldsopplysninger til Kreditregisteret som har tilgang til å kjøpe gjeldsopplysninger, se rapporten pkt. 4.2.1. En slik løsning har gitt høy innrapporteringsgrad i Sverige.

- Det bes om høringsintansenes syn på de fire alternative bestemmelsene om tilgang til opplysninger ved en privat modell.

3.6 Sletting av opplysninger

Arbeidsgruppen har ikke drøftet om opplysningene som registreres skal slettes etter en viss tid. Det følger av personopplysningsloven § 28 at: *"Den behandlingsansvarlige skal ikke lagre personopplysninger lenger enn det som er nødvendig for å gjennomføre formålet med behandlingen. Hvis ikke personopplysningene deretter skal oppbevares i henhold til arkivloven eller annen lovgivning, skal de slettes."*

Gjeldshistorikk kan være relevant for å vurdere en persons kredittverdighet. Svært høy gjeldsgrad på et tidligere tidspunkt kan indikere at vedkommende tidligere har hatt gjeldsproblemer eller problemer med å styre sin økonomi. Dersom vedkommende har ryddet opp i sin gjeldssituasjon, kan det på den annen side fremstå som urimelig at historiske opplysninger om kreditt skal hindre vedkommende i å ta opp nye lån og kreditt. Det må derfor vurderes om historiske opplysninger er nødvendige for å gjøre en forsvarlig kredittvurdering. Departementet har kommet frem til at historiske opplysninger ikke er nødvendige for å oppfylle formålet med registrering av enkeltpersoner kreditt. Det avgjørende må være at kreditttyterne får et mest mulig oppdatert bilde av låntakerens kredittforpliktelser på tidspunktet for vurderingen av kredittsøknaden. Dette vil man oppnå gjennom oppdateringer av saldo på løpende kreditt.

Departementet har etter dette kommet til at kun de siste oppdaterte saldoopplysningene skal ligge i registeret ved en offentlig løsning. Det foreslås derfor at eldre saldoopplysninger og innfridd kreditt skal slettes ved oppdatering. Det vises til forslaget til ny § 13 i utleggsregistreringsforskriften.

Dersom kreditt innfris og kredittforholdet opphører, foreslår departementet for den offentlige modellen at dette skal innrapporteres uten ugrunnet opphold, på samme måte som når kreditt innvilges. Det vises til forslag om forskrift om finansforetakenes plikt til å rapportere om enkeltpersoners kreditt § 1 og til tinglysningsloven ny § 34 b tredje ledd.

Ved privat modell foreslås det at det kun er de sist oppdaterte saldoopplysningene som kan benyttes i kredittopplysningsvirksomhet, se forslag til ny § 4-5 a tredje ledd første punktum i personopplysningsforskriften. En plikt for kredittopplysningsbyråene til å slette opplysninger om innfridd eller opphørt kredittforhold følger av Datatilsynets konsesjon for kredittopplysningsbyråer.

3.7 Tilsyn

Tilsyn med en eventuell rapporteringsplikt til Løsøreregisteret vil være en del av Finanstilsynets lovbestemte arbeidsoppgaver. Det følger av finanstilsynsloven § 3 at *”tilsynet skal se til at de institusjoner det har tilsyn med, virker på hensiktsmessig og betryggende måte i samsvar med lov og bestemmelser gitt i medhold av lov samt med den hensikt som ligger til grunn for institusjonens opprettelse, dens formål og vedtekter.”* Det planlegges å gjøre en eventuell rapporteringsplikt gjeldende for foretak som er omfattet av finansieringsvirksomhetsloven, sparebankloven og forretningsbankloven. Foretakene som pålegges rapporteringsplikt faller altså inn under de foretak som Finanstilsynet har tilsyn med i dag. Tilsynet med en eventuell rapporteringsplikt om enkeltpersoners kreditt til Løsøreregisteret vil dermed være en del av Finanstilsynets lovbestemte arbeidsoppgaver.

Kredittopplysningsforetakenes bearbeidelse og formidling av opplysninger om enkeltpersoners kreditt, vil være omfattet av Datatilsynets tilsyn med kredittopplysningsforetakene, jfr. pkt. 3.4. Dette vil gjelde både dersom opplysningene skal registreres i kredittopplysningsbyråer ved den private modellen, og dersom kredittopplysningsbyråene skal videreformidle opplysninger som er registrert i Løsøreregisteret ved den offentlige modellen.

4 Økonomiske og administrative konsekvenser

I arbeidsgruppens rapport punkt 7 redegjøres det nærmere for de økonomiske og administrative konsekvensene av forslaget om å opprette en registreringsordning for usikret forbrukskreditt. Departementet vil supplere med noen ytterligere opplysninger.

4.1 Offentlig modell

Departementet har innhentet et kostnadsanslag fra Løsøreregisteret som tilsier at det vil koste kr 2-3 millioner for å *utvikle et registersystem*. Anslaget er basert på at kun kredittopplysningsbyråer skal ha tilgang til opplysningene og er således snevrere enn det departementet foreslår. Løsøreregisteret har gitt uttrykk for at utviklingskostnadene i så fall kan påregnes å bli om lag kr 3 millioner. Når det gjelder *driftskostnadene*, opplyser Løsøreregisteret at disse anslagsvis vil beløpe seg til kr 1-3 millioner årlig, basert på gjeldende satser for transaksjonskostnader i Altinn.

Departementet har vært i kontakt med representanter for bransjen angående kostnadene for *innrapportering* av opplysninger. Finansforetakene har i ulik grad systemer for rapportering/deling av enkelte typer data, herunder for rapportering av opplysninger om lån og kreditt til skattemyndighetene. Kostnadene ved en rapporteringsplikt til Løsøreregisteret har imidlertid vært vanskelig å fastslå, da disse bl.a. vil avhenge av kravet til rapporteringshyppighet. Etter det departementet har fått opplyst, vil et krav om ”sanntidsrapportering” medføre kostnader for deler av bransjen som ikke allerede har støttesystemer for en slik løsning. For mer periodisk rapportering er det et generelt inntrykk fra bransjehold at kostnadene ved å rapportere inn opplysninger vil være moderate.

Etablering av en registerløsning for enkeltpersoners kreditt som ikke er sikret ved registrert panterett vil føre til at også offentlige kredittyttere, som Husbanken, kommunene og Statens

Pensjonskasse, vil kunne gjøre bedre kredittvurderinger ved utlån. Dette vil kunne hindre tap på utlån fra det offentlige.

4.2 Privat modell

Når det gjelder privat modell, vil denne som beskrevet i rapportens pkt. 7.2 ikke ha negative budsjettmessige eller administrative konsekvenser for det offentlige. Dersom offentlige kredittyttere gis tilgang til gjeldsopplysninger ved en privat modell, vil dette kunne hindre tap på utlån ved at det kan gjøres bedre kredittvurderinger. Det vises til høringsnotatet pkt. 3.5 om forslag til regler om tilgang til opplysningene.

Det vises til pkt. 4.1 ovenfor når det gjelder kostnader for bransjen.

5 Forslag til regelendringer

Lov – og forskriftsforslag for offentlig modell

I

I lov 7. juni 1935 nr. 2 om tinglysing gjøres følgende endringer:

I kapittel 4 skal ny § 34 b første ledd lyde:

Løsøreregisteret skal registrere opplysninger om enkeltpersoners kreditt som ikke er sikret med registrert panterett når det mottar slike opplysninger etter lov 24. mai 1961 nr. 1 om sparebanker § 21 a, lov 24. mai 1961 nr. 2 om forretningsbanker § 18 a og lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner § 3-14 b. Departementet kan gi forskrift om hvilke opplysninger som skal tas inn i registeret og om oppdatering av opplysningene.

Ny § 34 b annet ledd skal lyde:

Alternativ 1:

Opplysninger om kreditt etter første ledd kan bare gis til offentlige kredittyttere og finansforetak hvor det skal foretas kredittvurdering i forbindelse med en konkret kredittsøknad, og til kredittopplysningsbyråer. Opplysningene kan bare gis ut skriftlig.

Alternativ 2:

Opplysninger om kreditt etter første ledd kan bare gis til den som har saklig behov for det, og til kredittopplysningsbyråer. Opplysningene kan bare gis ut skriftlig.

Alternativ 3:

Opplysninger om kreditt etter første ledd kan bare gis til advokater, finansforetak, inkassobyråer, kredittopplysningsbyråer, samt offentlige myndigheter med taushetsplikt etter forvaltningsloven eller annen lov. Opplysningene kan bare gis ut skriftlig.

Ny § 34 b tredje ledd skal lyde

Registreringer av opplysninger om kreditt etter første ledd skal slettes når gjelden er innfridd. Departementet kan gi forskrift om det nærmere tidspunktet for slettingen.

II

I lov 24. mai 1961 nr. 1 om sparebanker skal ny § 21 a lyde:

Banken plikter, uten hensyn til § 21, å rapportere til Løsøreregisteret om enkeltpersoners kreditt som ikke er sikret med registrert panterett. Kongen kan i forskrift fastsette nærmere regler om rapporteringsplikten.

III

I lov 24. mai 1961 nr. 2 om forretningsbanker skal ny § 18 a lyde:

Banken plikter, uten hensyn til § 18, å rapportere til Løsøreregisteret om enkeltpersoners kreditt som ikke er sikret med registrert panterett. Kongen kan i forskrift fastsette nærmere regler om rapporteringsplikten

IV

I lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner skal ny § 3-14 b lyde:

§ 3-14 b Plikt til å rapportere om enkeltpersoners kreditt

Finansieringsforetak plikter, uten hensyn til § 3-14, å rapportere til Løsøreregisteret om enkeltpersoners kreditt som ikke er sikret med registrert panterett. Kongen kan i forskrift fastsette nærmere regler om rapporteringsplikten

V

I forskrift 15. desember 2000 nr. 1265 om behandling av personopplysninger gjøres følgende endringer:

§ 4-3 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Alternativ 1:

Opplysninger om enkeltpersoners kreditt etter § 4-5 a første ledd kan bare gis til offentlige kredittyttere og finansforetak hvor det skal foretas kredittvurdering i forbindelse med en konkret kredittsøknad, og til foretak som har konsesjon etter § 4-5 til å drive kredittopplysningsvirksomhet.

Alternativ 2:

Opplysninger om enkeltpersoners kreditt etter § 4-5 a første ledd kan bare gis til den som har saklig behov for det og til foretak som har konsesjon etter § 4-5 til å drive kredittopplysningsvirksomhet.

Alternativ 3:

Opplysninger om enkeltpersoners kreditt etter § 4-5 a første ledd kan bare gis til advokater, finansforetak, inkassobyråer, kredittopplysningsbyråer, og offentlige myndigheter med taushetsplikt etter forvaltningsloven eller annen lov.

Nåværende annet punktum blir tredje punktum.

Ny § 4-5 a skal lyde:

§ 4-5 a Registrering av opplysninger om enkeltpersoners kreditt

I kredittopplysningsvirksomhet kan det innhentes, behandles og utleveres opplysninger om enkeltpersoners kreditt [ut over kroner xx] som ikke er sikret med registrert panterett.

Opplysninger om kreditt etter første ledd kan innhentes fra Løsøreregisteret, og kan omfatte opplysninger som nevnt i forskrift 19. februar 2008 nr. 158 om utvidet registrering av utleggsforretninger og registrering av kreditt i Løsøreregisteret § 12.

Opplysninger om innvilget eller endret kredittramme skal oppdateres løpende. Opplysninger om utnyttet kreditt skal minst oppdateres [hver xx]. Det er kun de sist oppdaterte opplysningene om kredittsøkeren som kan benyttes i kredittopplysningsvirksomheten. Opplysningene kan inngå i alle kredittopplysningsforetakets produkter slik de er beskrevet i konsesjoner fra Datatilsynet, og skal behandles i samsvar med de generelle bestemmelsene som følger av konsesjon gitt i medhold av § 4-5.

VI

I forskrift 19. februar 2008 nr. 158 om utvidet registrering av utleggsforretninger i Løsøreregisteret gjøres følgende endringer:

Tittelen skal lyde:

Forskrift om utvidet registrering av utleggsforretninger og registrering av enkeltpersoners kreditt i Løsøreregisteret

§ 1 skal lyde:

§ 1 Saklig virkeområde

Forskriften §§ 2 til 11 gjelder for utleggsforretninger hos de alminnelige namsmyndighetene, skattekontorene, skatteoppkreverne og Statens innkrevingssentral der det blir besluttet utleggstrekk eller utleggspant i andre formuesgoder enn dem som er nevnt i tvangsfullbyrdsloven § 7-20 første ledd. Disse bestemmelsene gjelder også der slike utlegg besluttet av Arbeids- og velferdsetatens innkrevingssentral med hjemmel i folketrygdloven § 8-22 annet ledd, § 22-15 syvende ledd og § 22-15a femte ledd, kontantstøtteloven § 11 tredje ledd, barnetrygdloven § 13 tredje ledd og lov om pensjonstrygd for fiskere § 16 nr. 3, jf. § 17, jf. bidragsinnkrevingssloven. Videre gjelder disse bestemmelsene for utleggsforretninger hos de alminnelige namsmyndighetene, skattekontorene og skatteoppkreverne som blir avsluttet med « intet til utlegg ».

Forskriften §§ 12 og 13 gjelder registrering av enkeltpersoners kreditt som ikke er sikret med registrert panterett, og som skal rapporteres til Løsøreregisteret etter forskrift xx om finansforetaks plikt til å rapportere om enkeltpersoners kreditt. §§ 4 og 11 gjelder tilsvarende for registrering av kreditt som nevnt i første punktum.

Ny §§ 12 og 13 skal lyde:

*§12 Registrering av opplysninger om kreditt
Følgende opplysninger om kreditt registreres på skyldnerens blad i Løsøreregisteret:*

- a) identifikasjonsnummer eller lignende knyttet til kreditten*
- b) angivelse av type kreditt*
- c) innvilget ramme*
- d) utnyttet kreditt*

§ 13 Oppdatering av og sletting av opplysninger om kreditt

Når Løsøreregisteret mottar oppdaterte opplysninger om saldo og kredittramme etter forskrift xxxx om finansforetaks plikt til å rapportere om enkeltpersoners kreditt, skal det innen to virkedager slette eldre opplysninger om utnyttet kreditt og kredittramme.

Når Løsøreregisteret mottar melding om at gjelden er innfridd etter forskrift xxxx om finansforetaks plikt til å rapportere om enkeltpersoners kreditt, skal det innen to virkedager slette opplysninger om kreditten.

Gjeldende § 12 blir ny § 14

VII

Ny forskrift om finansforetaks plikt til å rapportere om enkeltpersoners kreditt skal lyde:

Forskrift om finansforetaks plikt til å rapportere om enkeltpersoners kreditt

Hjemmel: Fastsatt av xx -departementet xx xx xxxx med hjemmel i lov 10. juni 1988 nr. 40 (finansieringsvirksomhetsloven) § 3-14 b, lov 24. mai 1961 nr 1 (sparebankloven) § 21 a og lov 24. mai 1961 nr. 2 (forretningsbankloven) § 18 a.

§1 Rapporteringsplikt

Finansforetak skal i elektronisk form

- a) uten ugrunnet opphold gi melding til Løsøreregisteret om enkeltpersoners kreditt [utover kroner xx] som ikke er sikret ved registrert panterett, herunder identifikasjonsnummer eller lignende knyttet til kreditten, type kreditt og innvilget kredittramme
- b) gi melding til Løsøreregisteret om utnyttet kreditt hver [xx]
- c) uten ugrunnet opphold gi melding til Løsøreregisteret om endringer i kredittramme
- d) uten ugrunnet opphold gi melding til Løsøreregisteret om opphør av innrapportert kreditt.

§ 2 Ikrafttredelse
Forskriften trer i kraft xx xx xxxx

Lov- og forskriftsforslag for privat modell

I

I lov 24. mai 1961 nr. 1 om sparebanker skal § 21 annet ledd lyde:

Denne bestemmelsen er likevel ikke til hinder for at banken driver kredittopplysningsvirksomhet i samsvar med lovgivningen for slik virksomhet, *eller gir opplysninger om enkeltpersoners kreditt som ikke er sikret med registrert panterett til foretak som driver kredittopplysningsvirksomhet i samsvar med lovgivningen for slik virksomhet.*

II

I lov 24. mai 1961 nr. 2 om forretningsbanker skal § 18 annet ledd lyde:

Denne bestemmelsen er likevel ikke til hinder for at banken driver kredittopplysningsvirksomhet i samsvar med lovgivningen for slik virksomhet, *eller gir opplysninger om enkeltpersoners kreditt som ikke er sikret med registrert panterett til foretak som driver kredittopplysningsvirksomhet i samsvar med lovgivningen for slik virksomhet.*

III

I lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner skal § 3-14 annet ledd lyde:

Denne bestemmelsen er likevel ikke til hinder for at foretaket driver kredittopplysningsvirksomhet i samsvar med lovgivningen for slik virksomhet, *eller gir opplysninger om enkeltpersoners kreditt som ikke er sikret med registrert panterett til foretak som driver kredittopplysningsvirksomhet i samsvar med lovgivningen for slik virksomhet.*

IV

I forskrift 15. desember 2000 nr. 1265 om behandling av personopplysninger gjøres følgende endringer:

§ 4-3 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Alternativ 1:

Opplysninger om kreditt etter § 4-5 a første ledd kan bare gis til offentlige kredittyttere og finansforetak som skal foreta kredittvurdering i forbindelse med en konkret kredittsøknad, og til foretak som har konsesjon etter § 4-5 til å drive kredittopplysningsvirksomhet.

Alternativ 2:

Opplysninger om kreditt etter § 4-5 a første ledd kan bare gis til den som har saklig behov for det og til foretak som har konsesjon etter § 4-5 til å drive kredittopplysningsvirksomhet.

Alternativ 3:

Opplysninger om kreditt etter § 4-5 a første ledd kan bare gis til advokater, finansforetak, inkassobyråer, offentlige myndigheter med taushetsplikt etter forvaltningsloven eller annen lov og til foretak som har konsesjon etter § 4-5 til å drive kredittopplysningsvirksomhet.

Alternativ 4:

Opplysninger om kreditt etter § 4-5 a første ledd kan bare gis til finansforetak som rapporterer samme type opplysninger til foretak som har konsesjon til å drive kredittopplysningsvirksomhet etter § 4-5.

Nåværende annet punktum blir tredje punktum.

Ny § 4-5 a skal lyde:

§ 4-5 a Registrering av opplysninger om enkeltpersoners kreditt

I kredittopplysningsvirksomhet kan det innhentes, behandles og utleveres opplysninger om enkeltpersoners kreditt [ut over kroner xx] som ikke er sikret med registrert panterett.

Opplysninger om kreditt etter første ledd kan innhentes fra finansforetak eller fra foretak som har konsesjon til å drive kredittopplysningsvirksomhet etter § 4-5, og kan omfatte angivelse av type kreditt, innvilget kredittramme og utnyttet kreditt.

Opplysninger om innvilget eller endret kredittramme skal oppdateres løpende. Opplysninger om utnyttet kreditt skal minst oppdateres [hver xx]. Det er kun de sist oppdaterte opplysningene om kredittsøkeren som kan benyttes i kredittopplysningsvirksomheten. Opplysningene kan inngå i alle kredittopplysningsforetakets produkter slik de er beskrevet i konsesjoner fra Datatilsynet, og skal behandles i samsvar med de generelle bestemmelsene som følger av konsesjon gitt i medhold av § 4-5.